

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER

15 päivänä kesäkuuta 2000 *

1. Yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan nyt käsiteltävässä valituksessa tutkimaan Euroopan yhteisöjen komission virkamiehiään ylentäessään toteuttaman menettelyn laillisuutta.

Komissio vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 25.3.1999 antaman tuomion¹ siltä osin kuin siinä on katsottu, että riidanalaisella menettelyllä ei taata ehdokaiden ”ansioden vertailua”, kuten Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 45 artiklassa edellytetään.

I Asiaa koskeva lainsäädäntö

2. Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Ylentämisestä päättää nimittävä viranomaisena. Se tapahtuu nimittämällä virka-

mies lähinnä ylempään palkkaluokkaan sillä ura-alueella tai siinä virkaryhmässä, johon hän kuuluu. Ylennys voidaan suorittaa ainoastaan valitsemalla ylennettävät niiden virkamiesten joukosta, jotka ovat palvelleet tietyn vähimmäisajan palkkaluokassaan, heidän ansioidensa vertailun sekä heistä laadittujen arviointien perusteella.

Tämä vähimmäisvirkaikä on virkaryhmänsä tai ura-alueensa peruspalkkaluokkaan nimitettyjen virkamiesten osalta kuusi kuukautta heidän vakinaistamisestaan lukien ja muiden virkamiesten osalta kaksi vuotta.”

3. Komissio julkaisi marraskuussa 1988 *EY:n komission virkamiesten ylentämismenettelyä koskevan käytännön oppaan* (jäljempänä *opas*).² Tämän oppaan mukaan komission virkamiesten vuosittainen ylennyskierron tapahtuu viisivaihei-

* Alkuperäinen kieli: ranska.

¹ — Asia T-76/98, Hamptaux v. komissio, tuomio 25.3.1999 (Kok. H. 1999, s. I-A-59 ja II-303, jäljempänä valituksenalainen tuomio).

² — Komission vastauskirjelmän liite 1.

sessä menettelyssä. Vaiheita voidaan kuvata seuraavasti.³

Menettelyn ensimmäisessä vaiheessa komissio julkaisee *Hallinnollisia tietoituksia* -nimisessä julkaisussa luettelon virkamiehistä, jotka voidaan ylentää asianomaisen ylennyskierroksen aikana. Tämän julkaisemisen tarkoituksena on antaa asianomaisille tilaisuus ilmoittaa hallinto-osastolle mahdollisista virheistä ja puutteista.

Toisessa vaiheessa komission kukin pääjohtaja vertailee pääosastonsa sisäisten menettelytapojen mukaisesti osastonsa ylennyskelpoisten virkamiesten ansioita. Pääjohtaja tekee ylentämistä koskevat esityksensä siten, että ne ovat paremmusjärjestyksessä, ja antaa ne tiedoksi ylennyskomitealle.

Kolmannessa vaiheessa ylennyskomitea valitsee ansioituneimmat virkamiehet vertaamalla ehdokkaiden ansioita asianomaiseen palkkaluokkaan mukautetun menettelyn mukaisesti. Ylennyskomitea laatii luonnoksen ”ansioituneimpien virka-

miesten luetteloksi”, ja se toimitetaan nimittävälle viranomaiselle. Tähän luetteloluonnokseen sisältyy yleensä suurempi määrä virkamiehiä kuin talousarvion määrärahat sallivat.

Neljännessä vaiheessa nimittävä viranomainen hyväksyy ansioituneimpien virkamiesten luettelon ja julkaisee luettelon aakkosjärjestyksessä *Hallinnollisia tietoituksia* -julkaisussa.

Viimeisessä vaiheessa nimittävä viranomainen päättää ylennyksistä edellä mainitun luettelon perusteella ja allekirjoittaa yksittäispäätökset. Hallinto-osasto julkaisee tämän jälkeen ylennettyjen virkamiesten luettelon *Hallinnollisia tietoituksia* -julkaisussa.

II Tosiseikat ja menettelyn kulku

3 — Valituksenalaisessa tuomiossa ei kuvata riidanalaisista menettelyä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin kuvannut kyseistä menettelyä muissa asioissa antamissaan tuomioissa ja erityisesti asiassa T-53/91, *Mergen v. komissio*, tuomio 10.7.1992 (Kok. 1992, s. II-2041, 27 kohta); asiassa T-262/94, *Batwir v. komissio*, tuomio 6.6.1996 (Kok. H. 1996, s. I-A-257 ja II-739, 61 kohta); asiassa T-144/95, *Michaël v. komissio*, tuomio 21.11.1996 (Kok. H. 1996, s. I-A-529 ja II-1429, 1 kohta); asiassa T-22/99, *Rose v. komissio*, tuomio 22.2.2000 (Kok. H. 2000, s. I-A-27 ja II-115, 2—4 kohta) ja asiassa T-82/98, *Jacobs v. komissio*, tuomio 24.2.2000 (Kok. H. 2000, s. I-A-39 ja II-169, 2 kohta).

4. Asiakirja-aineistosta ilmenee,⁴ että *Hamptaux*⁵ — ensimmäisessä oikeusasteessa käydyin menettelyn kantaja — nimitettiin komission virkamieheksi

4 — Ks. erityisesti valituksenalaisen tuomion I—13 sekä 32 kohta.

5 — Jäljempänä kantaja.

1.6.1973. Hän on hoitanut 1.4.1992 lähtien tehtäviään Henkilöstö ja hallinto-nimisessä pääosastossa (PO IX) palkkaluokassa B 3.

5. Vuoden 1997 ylennyskierroksella kantajan pääosasto esitti hänen ylentämistään B 2 -palkkaluokkaan. PO IX:n laatimassa paremmuusjärjestyksessä hän oli 13. sijalla, kun ehdokkaita oli yhteensä 14.⁶

6. Kantaja ei kuitenkaan saanut toivomaansa ylennystä. Häntä ei kirjattu ansioituneimpien virkamiesten luetteloon⁷ eikä vuoden 1997 ylennyskierroksella ylennettyjen virkamiesten luetteloon.⁸

Nimittävä viranomainen yleni kyseisellä kierroksella kymmenen PO IX:n virkamiestä. Heidän joukossaan oli kaksi ehdokasta — B ja D — jotka olivat olleet ansioituneimmiksi katsottujen virkamiesten luettelossa ylennyksen saamista varten jo edellisellä ylennyskierroksella, mutta heitä ei ollut ylennetty. PO IX oli

ehdottanut kaikkia muita kahdeksaa ehdokasta jo edellisenä vuonna, mutta heitä ei ollut kirjattu ansioituneimpien virkamiesten luetteloon.

7. Kantaja teki 8.10.1997 henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun valituksen, joka hylättiin 30.1.1998 tehdyllä komission päätöksellä.

8. Hamptaux nosti 13.5.1998 kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Hän vaati tuomioistuinta kumoamaan kaksi päätöstä eli nimittävän viranomaisen päätöksen olla kirjaamatta häntä ansioituneimpien virkamiesten luetteloon ylennyksen saamiseksi B 2 -palkkaluokkaan vuoden 1997 ylennyskierroksella ja nimittävän viranomaisen päätöksen olla ylentämättä häntä palkkaluokkaan B 2 kyseisen vuoden 1997 ylennyskierroksen yhteydessä (jäljempänä riidanalaiset päätökset).⁹

III Valituksenalainen tuomio

9. Kantaja vetosi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa siihen, että

6 — Pääosastojen ylennettäväksi esittämien virkamiesten luettelo ylennyskierroksella 1997 julkaistiin *Hallinnollisia tiedotuksia* -julkaisussa nro 992, 16.5.1997 (komission asiassa T-76/98 esittämän vastinekirjelmän liite 7).

7 — Luettelo julkaistiin *Hallinnollisia tiedotuksia* -julkaisussa nro 998, 8.8.1997 (komission asiassa T-76/98 esittämän vastinekirjelmän liite 11).

8 — Luettelo julkaistiin *Hallinnollisia tiedotuksia* -julkaisussa nro 999, 12.8.1997 (komission asiassa T-76/98 esittämän vastinekirjelmän liite 12).

9 — Kantaja vaati niin ikään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta velvoittamaan komission suorittamaan hänelle 833 000 Belgian frangin suuruisen korvauksen vahingosta, joka hänelle oli aiheutunut siitä, että hän on ollut osan urastaan alemmalla ura-alueella kuin mihin hän kuuluu. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi tämän vaatimuksen valituksenalaisen tuomion 54 ja 55 kohdassa.

komissio oli rikkonut henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan määräyksiä tehdessään riidanalaiset päätökset.¹⁰ Hän väitti, että nimittävä viranomaisena ei ollut todellisuudessa vertaillut ylennettäviksi esitettyjen virkamiesten ansioita.¹¹

10. Komissio väitti vastineessaan, että vuoden 1997 ylennyskierron oli sujunut oppaassa määrätyn menettelyn mukaisesti.¹²

Komissio muistutti siitä, että kymmenen palkkaluokkaan B 2 ylennetyn virkamiiehen joukossa oli kaksi ehdokasta, jotka olivat olleet ansioituneimpien virkamiesten luettelossa jo vuonna 1996, mutta heitä ei ollut voitu ylentää. Se muistutti myös siitä, että PO IX oli esittänyt kahdeksaa muuta ehdokasta edellisellä ylennyskierroksella, mutta heitä ei ollut kirjattu ansioituneimpien virkamiesten luetteloon eikä ylennettyjen virkamiesten luetteloon.

Komissio lisäsi, että nämä kymmenen virkamiestä olivat ikään kuin ”etusijalla”

10 — Kantaja esitti myös toisen kanneperusteen, joka koski puuttuvaa toimivaltaa. Hän väitti, että henkilöstöstä vastannut komission jäsen ei olisi ollut laillisesti toimivaltaisen tekemään ja allekirjoittamaan päätöstä, jolla hänen 8.10.1997 tehty valituksensa hylättiin (valituksenalaisen tuomion 15—17 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kuitenkin tämän kanneperusteen perusteettomana (valituksenalaisen tuomion 19—25 kohta).

11 — Valituksenalaisen tuomion 27—29 kohta.

12 — Ks. valituksenalaisen tuomion 30—34 kohta sekä komission asiassa T-76/98 esittämän vastinekirjelmän 32 ja 33 kohta.

kantajaan nähden. Oppaasta näet ilmenee, että:

— ehdokkaat, jotka ovat ylennyskierroksella ansioituneimpien virkamiesten luettelossa mutta joita ei ole kyetty ylentämään kyseisen kierroksen aikana,¹³ otetaan automaattisesti ansioituneimpien virkamiesten luetteloon seuraavana vuonna ja ylennetään automaattisesti sillä edellytyksellä, että heidän ansionsa eivät ole laskeneet, ja että

— ehdokkaat, joita heidän pääosastonsa on esittänyt ylennyskierroksella mutta joita ei ole otettu ansioituneimpien virkamiesten luetteloon, otetaan, ”ellei perusteltuja vastakkaisia syitä esitetä”, automaattisesti seuraavana vuonna heidän pääosastonsa laatimaan ehdokkaiden luetteloon.

11. Kantaja esitti, että tällainen perustelu ei ollut hyväksyttävissä henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan perusteella.¹⁴ Hän katsoi, että ehdokkaiden ansioiden vertailu

13 — Yhteisön henkilöstön sisäisessä kielessä ehdokkaita, jotka on kirjattu ylennyskierroksella ansioituneimpien virkamiesten luetteloon mutta joita ei ole ylennetty kyseisenä vuonna, kutsutaan ”jäännöksiksi” (ks. valituksenalaisen tuomion 29 kohta).

14 — Valituksenalaisen tuomion 29 kohta.

tietyn ylennyskierroksen yhteydessä ei voinut riippua siitä, onko virkamiehiä esitetty ylennettäviksi jo aikaisemman ylennyskierroksen aikana.

12. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien arvioi asiaa valituksenalaisessa tuomiossa seuraavasti:

”35 Aluksi on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan nimittävällä viranomaisella on ylennyksistä päättäessään henkilöstösääntöjen mukainen oikeus tehdä ratkaisunsa ylennyskelpoisten ehdokkaiden sopivaksi katsomallaan tavalla toteutetun ansiovertailun perusteella — — .

36 Nimittävällä viranomaisella on laaja harkintavalta henkilöstösääntöjen 45 artiklan mukaista ylennyspäätöstä tehtäessä huomioon otettavien ansioiden arvioinnissa ja yhteisöjen tuomioistuinten valvonnan pitää rajoittua vain siihen, onko nimittävä viranomainen pysytellyt toimivaltansa rajoissa ja ollut käyttämättä harkintavaltansa väärin, kun otetaan huomioon ne tavat ja perusteet, joilla henkilöstöhallinto on saattanut päätyä kantaansa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei pidä asettaa nimit-

tävän viranomaisen tekemän pätevyyttä ja ansioita koskevan arvion tilalle omaa arviotaan — — .

37 Oppaan ja komission istunnossa esittämien selvitysten mukaan nimittävän viranomaisen jo edeltävänä vuonna ansioituneimpien luetteloon ottamat virkamiehet, jotka ovat jääneet ylentämättä, otetaan ilman muita toimia seuraavan vuoden ansioituneimpien luetteloon, elleivät heidän ansionsa ole laskeneet. Komissio on lisäksi todennut, että näin ollen kyseiset virkamiehet ylennetään automaattisesti.

38 On tutkittava, onko menettelyssä loukattu kantajalle ylennysmenettelyssä kuuluvia oikeuksia.

39 Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään seuraavaa:

— —

40 Kantajan ensimmäistä kanneperustetta, jonka mukaan ansioita ei ole vertailtu, on tutkittava tässä asiayhteydessä.

- 41 Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan ylennettävällä virkamiehellä eli virkamiehellä, joka on palvellut vähimmäisajan palkkaluokassaan, on oikeus siihen, että nimittävä viranomais tutkii vertaillen hänen ansionsa ja hänestä laaditut kertomukset — — .
- 42 Näin ollen kantajalla oli riidanalaisessa ylennysmenettelyssä oikeus siihen, että nimittävä viranomais tutkii vertaillen hänen ansionsa ja hänestä laaditut kertomukset.
- 43 Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa ei erotella niiden virkamiesten asemaa, jotka on jo edeltävänä vuonna otettu nimittävän viranomaisen laatimaan ansioituneimpien luetteloon, ja muiden virkamiesten asemaa. Siinä ei nimittäin aseteta mitään lisäedellytystä vähimmäisvirkaikää koskevan edellytyksen lisäksi — — .
- 44 Komission kirjallisesti ja istunnossa suullisesti esittämästä käy ilmi, että jo edeltävänä vuonna nimittävän viranomaisen laatimaan ansioituneimpien luetteloon otetut virkamiehet, joita ei ole ylennetty, otetaan ilman muita toimia seuraavan vuoden ansioituneimpien luetteloon ja ylennetään automaattisesti, elleivät heidän ansionsa ole laskeneet. Tämän vuoksi nimittävä viranomais on vastoin
- henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa asetettua velvollisuuttaan jättänyt riidanalaisessa ylennysmenettelyssä suorittamatta kantajan ansioiden ja hänestä laadittujen kertomusten vertailun kahden jo edeltävänä vuonna nimittävän viranomaisen laatimaan ansioituneimpien luetteloon otetun virkamiehen ansioiden ja kertomusten kanssa ja näin loukannut kantajan kiistatonta oikeutta ylennysmenettelyssä.
- 45 Istunnossa komissio perusteli kantansa korostamalla, että kantajan ansioita oli edeltävänä vuonna vertailtu tämän kaikkien kollegoiden ansioihin. Komissio totesi lisäksi, että edeltävän vuoden esitykset olivat synnyttäneet perusteltuja odotuksia esityslistalla oleville virkamiehille. Lopuksi se huomautti painokkaasti pitävänsä sitä, että joku on otettu nimittävän viranomaisen laatimaan ansioituneimpien luetteloon, niiden ansioituneimpien saavutettuna oikeutena, jotka ovat jääneet edeltävänä vuonna ylentämättä ja joiden ansiot eivät ole laskeneet.
- 46 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että virkamiehillä on oikeus siihen, että nimittävä viranomais aina ylennysmenettelyssä tutkii vertaillen heidän ansionsa ja heistä laaditut kertomukset. Tämä oikeus on tärkeä varsinkin siksi, että ne virkamiehet, joilla on eniten ansioita edellisenä vuonna, eivät vält-

tämättä ole seuraavana vuonna samoja. Komissio ei myöskään ole osoittanut, että kantajan ansioita olisi vertailtu vuoden 1996 ylennyskierroksella vuoden 1996 ansioituneimpien virkamiesten ansioiden kanssa.

ilmoitus, jonka mukaan 'näihin luetteloihin kirjatulla virkamiehillä, joita ei ole ylennetty tähän päivään mennessä, ei ole oikeutta tulla viran puolesta otetuksi myöhempisiin luetteloihin' (ks. Hallinnollisia tiedotuksia nro 998, 8.8.1997, s. 4).

47 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei myöskään voi hyväksyä niitä komission väitteitä, joiden mukaan luottamuksensuojan periaatetta voidaan soveltaa tässä tapauksessa. Oikeus vedota luottamuksensuojaan on kaikilla oikeussubjekteilla, joiden tilanteesta käy ilmi, että yhteisön toimitus on antanut heille selviä lupauksia ja tällä tavoin antanut aihetta perusteltujen odotusten syntyyn — — . Kuitenkaan lupaukset, joissa ei oteta huomioon henkilöstösääntöjen määräyksiä, eivät voi synnyttää luottamuksensuojaa sille, jolle ne on osoitettu — — .

49 Sen väitteen osalta, jonka mukaan edeltävänä vuonna nimittävän viranomaisen ansioituneimpien luetteloon otetuilla virkamiehillä, joiden ansiot eivät ole laskeneet, on oikeus tulla ylennetyksi seuraavana vuonna, on todettava, että henkilöstösääntöissä ei anneta kenellekään oikeutta ylennykseen, ei edes niille virkamiehille, jotka täyttävät kaikki ylentämisen ehdot — — .

48 Tästä seuraa, että vaikka komissio olisi antanut edeltävänä vuonna ansioituneimpien luetteloon otetuille virkamiehille vakuutteluja, nämä vakuuttelut olisivat ilmeisen lainvastaisia eivätkä voisi synnyttää luottamuksensuojaa kyseisille virkamiehille. Lisäksi komissio ei ole väittänyt antaneensa 'täsmällisiä vakuutteluja', jotka olisivat voineet synnyttää luottamuksensuojan. Sitä vastoin on kiistatonta, että ainakin kyseistä luetteloa vuonna 1997 julkistettaessa siinä oli

50 Kaikesta edellä sanotusta seuraa, että riidanalaista ylennysmenettelyä rasittaa sellainen virheellisyys, joka on olennainen virhe, koska asianomaisen virkamiehen ja kyseisten kahden edeltävänä vuonna nimittävän viranomaisen ansioituneimpien luetteloon ottamien virkamiesten ansioita ei ole vertailtu siten kuin henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa edellytetään — — ."

13. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi komission päätöksen olla ylentämättä kantajaa palkkaluokkaan B 2 ylennyskierroksen 1997 yhteydessä, eikä tutkinut kantajan esittämiä muita kanneperusteita.¹⁵

16. Komissio vetoaa valituksensa tueksi yhteen ainoaan valitusperusteeseen, jonka mukaan valituksenalainen tuomio on riittämättömästi perusteltu ja siihen liittyy oikeudellinen virhe.

Perustelujen riittämättömyyttä ja oikeudellista virhettä koskeva ainoa valitusperuste

IV Muutoksenhaku

14. Komissio vaatii nyt käsiteltävässä valituksessaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion ja antamaan itse ratkaisun riitaan liittyvästä asiakysymyksestä siten, että se hylkää kantajan nostaman kanteen. Komissio vaatii toissijaisesti asian palauttamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi siten, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

15. Hamptaux puolestaan vaatii valituksen hylkäämistä ja komission velvoittamista korvaamaan tässä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

17. Komissio väittää, että valituksenalaista tuomiota on perusteltu ristiriitaisesti ja että siihen sisältyy oikeudellinen virhe. Seuraavat toteamukset ovat näet ristiriidassa keskenään:

- a) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen väite,¹⁶ jonka mukaan oppaassa määritelty menettely ei takaa ehdokkaiden "ansioden vertailua", koska edellisenä vuonna ansioituneimpien luetteloon otetut mutta ylentämättä jääneet ehdokkaat otetaan *automaattisesti* ansioituneimpien virkamiesten luetteloon, ja
- b) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamus,¹⁷ jonka mukaan rii-

15 — Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan rikkomista koskeneessa kanneperusteessaan Hamptaux väitti myös, että komissio oli

— virheellisesti asettanut etusijalle muut kuin pelkästään niiden ehdokkaiden ansioihin liittyvät kriteerit, joilla oli mahdollisuus tulla ylennetyiksi palkkaluokkaan B 2 vuoden 1997 ylennyskierroksella, sekä

— syrjinyt niitä virkemiehiä, jotka ovat olleet osan urastaan alemmalla ura-alueella kuin mihin he kuuluvat (ks. valituksenalaisen tuomion 26 kohta).

16 — Valituksenalaisen tuomion 37 ja 44 kohta.

17 — Valituksenalaisen tuomion 37 ja 44 kohta.

danalaisen menettelyn perusteella edellisenä vuonna ylentämättä jääneet ehdokkaat otetaan ansioituneimpien virkamiesten luetteloon vain sillä edellytyksellä, että heidän *ansionsa eivät ole laskeneet*.

Komissio täsmentää, että ilmaisu ”ansioiden laskeminen” tarkoittaa sitä, että ei olisi enää perusteltua, että ehdokas kuuluu paremmuusjärjestyksessä ansioituneimpiin virkamiehiin. Se ei myöskään ymmärrä, miten se voisi varmistaa sen, ovatko virkamiehen ansiot laskeneet, ellei se vertaa hänen ansioitaan toisten ylennettäviksi esitettyjen ehdokkaiden ansioihin. Näin ollen ansioiden laskemista koskeva tarkastelu on samankaltainen kuin henkilöstösääntöjen 45 artiklassa tarkoitettu ”ansioiden vertailu”.

Näin ollen komissio väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei olisi saanut päätellä, että ylentämättä jääneet otetaan *automaattisesti* ansioituneimpien virkamiesten luetteloon. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen itsensäkin vahvistamista tosiseikoista päinvastoin ilmenee, että nimittävä viranomainen on kussakin yksittäistapauksessa varmistanut en, että ylentämättä jääneiden ansiot eivät ole laskeneet edellisestä ylennyskierrroksesta.

18. Komissio selittää niin ikään, että ylentämättä jääneet nauttivat tietynlaisesta laillisesta olettamasta seuraavan vuoden ansioituneimpien luetteloon ottamisen osalta.

Suurimmassa osassa tapauksia virkamiehillä on komission mukaan suhteellisen vakaa suoritustaso vuosien kuluessa. On siis harvinaista, että jonakin vuonna ansioituneempiana pidetyt ehdokkaat ”ansiot laskevat” yhtäkkiä seuraavana vuonna. Lisäksi ylennysehdokkaan ansioita ei voida arvioida yhdeltä ainoalta vuodelta, vaan niitä pitäisi arvioida pidemmältä ajanjaksoilta, jotta ei suosittaisi perusteetta niitä virkamiehiä, jotka ponnistelevat tunnollisesti vain niinä vuosina, joina voivat saada ylennyksen.

Tämän vuoksi on komission mukaan perusteltua ja jopa välttämätöntä, että nimittävä viranomainen henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaista ansioiden vertailua suorittaessaan ottaa huomioon sen, että ylennysehdokas on jo edeltävänä ylennysvuonna otettu ansioituneimpien virkamiesten luetteloon.

Asian tarkastelu

19. Aluksi on todettava, että molemmissa komission valituksenalaisesta tuomiosta esittämissä väitteissä — ristiriitaisia perusteluja ja oikeudellista virhettä koske-

vat väitteet — nojaututaan samoihin perusteluihin.

Komissio arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta lähinnä siitä, että tämä on katsonut, että oppaassa määrittelyssä menettelyssä ei oteta huomioon henkilöstösääntöjen 45 artiklan vaatimuksia, kun edellisenä vuonna ylentämättä jääneet ehdokkaat otetaan automaattisesti ansiotuneimpien virkamiesten luetteloon ja automaattisesti ylennetään, elleivät heidän ansionsa ole laskeneet. Komissio väittää, että tämä päätelmä on virheellinen ja ristiriitainen, koska oppaan mukaan nimittävä viranomaisena varmistaa kunkin tapauksen osalta, että edellisenä vuonna ylentämättä jääneiden ehdokkaiden ansiot eivät ole laskeneet. Komissio näet arvioi, että ”ansoiden laskemista” koskeva tutkimus merkitsee samaa kuin ehdokkaiden ”ansoiden vertailu”.¹⁸

20. Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa asetetaan nimittävälle viranomaiselle olennainen jokaista ylennysmenettelyä koskeva velvoite. Siinä edellytetään, että ylennettäväksi esitettyjen virkamiesten ansioita ja heistä laadittuja arviointeja ”vertaillaan”.

Käsitteen ”vertaileminen” käyttäminen 45 artiklassa merkitsee sitä, että nimittävä viranomaisena arvioi kokonaisvaltaisesti

ylennysehdokkaiden ansioita löytääkseen niistä samankaltaisuuksia, vastaavuuksia tai eroja. Siinä edellytetään siis kunkin ehdokkaan ominaisuuksien punninnan lisäksi heidän ansioidensa ja heistä laadittujen arviointien ”vastakkainasettelua”, jotta voitaisiin yksilöidä se virkamies tai ne virkamiehet, joiden ylentäminen on perusteltua. Henkilöstösääntöjen 45 artiklan nojalla nimittävän viranomaisen on siten jokaisessa ylentämismenettelyssä *suhteutettava* kunkin ehdokkaan ansiot muiden ylennysehdokkaiden ansioihin.

21. Ansoiden ”vertailua” koskeva vaatimus ei merkitse sitä, että nimittävä viranomaisena ei voisi ottaa huomioon sitä, että ehdokas on jo edellisellä ylennyskierroksella ollut ansiotuneimpien virkamiesten luettelossa.

Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä näet ilmenee, että ” — — nimittävä viranomaisena ei ole velvollinen edellä mainitun 45 artiklan mukaisesti ansioita vertailemaan nojautumaan pelkästään ylennettävien arviointikertomuksiin, vaan se voi perustaa arvionsa *muihinkin ansioihin liittyviin seikkoihin*, kuten tietoihin näiden hallinnollisesta ja henkilökohtaisesta asemasta — — ”.¹⁹

19 — Asia T-221/96, Manzo-Tafaro v. komissio, tuomio 5.3.1998 (Kok. H. 1998, s. I-A-115 ja II-307, 18 kohta, kursivointi tässä). Ks. myös yhdistetyt asiat T-89/91, T-21/92 ja T-89/92, x v. komissio, tuomio 25.11.1993 (Kok. 1993, s. II-1235, 49 ja 50 kohta); asia T-168/96, Patronis v. neuvosto, tuomio 21.10.1997 (Kok. H. 1997, s. I-A-299 ja II-833, 35 kohta) ja asia T-283/97, Thinus v. komissio, tuomio 27.4.1999 (Kok. H. 1999, s. I-A-69 ja II-353, 48 kohta).

18 — Ks. komission vastauskirjelmän 8 kohta.

Tältä osin ehdokkaan kirjaaminen ansiotuneimpien virkamiesten luetteloon edellisellä ylennyskierröksellä kuuluu selvästi asianomaisen muihin ammatillisiin ansioihin liittyviin seikkoihin. Kuten komissio korostaa, ehdokkaan ansioita ei pidä myöskään arvioida yksinomaan yhden vuoden perusteella, vaan niitä on kohtuudella arvioitava pidemmällä aikavälillä.

22. Tosin kuin komissio väittää, en kuitenkaan katso, että oppaan mukaisessa menettelyssä tehtävä ”ansioiden laskemista” koskeva tutkimus merkitsisi samaa kuin henkilöstösääntöjen 45 artiklan mukainen ehdokkaiden ansioiden ”vertailu”.

Kuten Hamptaux on korostanut,²⁰ ilmaisu ”ansioiden laskeminen” edellyttää yksinomaan virkamiehen ominaisuuksien yksilöllistä arviointia. Se merkitsee asianomaisen ammatillisen pätevyyden vertailua hänen *omiin* aikaisempiin suorituksiinsa, jotta voitaisiin varmistaa, voidaanko hänen katsoa olevan ominaisuuksiltaan vähintään samalla tasolla kuin edellisillä ylennyskierröksillä. ”Ansioiden laskemista” koskeva tutkimus rajoittuu siis asianomaisen käyttäytymisen tarkasteluun muista erillään. Siinä ei edellytetä nimittävän viranomaisen vertailevan edellisellä ylennyskierröksellä ylentämättä jääneiden ansioita muiden ylennysehdokkaiden ansioihin.

20 — Vastinekirjelmänsä 11 kohdassa ja vastauksensa 5 kohdassa.

23. Komission väitettä, jonka mukaan riidanalaisella menettelyllä taataan ehdokkaiden ansioiden ”vertailu”, eivät tue myöskään oppaan sanamuoto eivätkä nyt käsiteltävään asiaan liittyvät tosiseikat.

24. Oppaaseen ei näet sisälly mitään viitteitä, joiden perusteella voitaisiin todeta, että tutkiessaan edellisellä ylennyskierröksellä ylentämättä jääneiden ansioiden mahdollista laskemista nimittävä viranomaisen vertailisi samalla asianomaisen ansioita muiden ylennysehdokkaiden ansioihin.

Oppaassa täsmennetään pääosastojen esittämien ylennysesitysten (riidanalaisen menettelyn toinen vaihe) osalta vain seuraavaa:

”On lisäksi korostettava — ja kyseessä on ylennyskomitean edellyttämä vakiintunut käytäntö — että *ellei perusteltuja vastakkaisia syitä esitetä*, pääosaston luettelossa esitetyt ylentämättä jääneet virkamiehet otetaan seuraavana vuonna samassa järjestyksessä luetteloon”.²¹

21 — Oppaan s. 2 (kursivointi tässä).

Samoin ansioituneimpien virkamiesten luetteloa koskevaa luonnosta laadittaessa (riidanalaisen menettelyn kolmas vaihe) ylennyskomiteat oppaan mukaan ” — ottavat *normaalitapauksessa* luetteloon ilman muita toimia edellisen vuoden (ansioituneimmat), joita ei ollut ylennetty”.²²

Edellä esitetyt oppaan varaumat — jotka on esitetty ilmaisuilla ”ellei perusteltuja vastakkaisia syitä esitetä” tai ”normaalitapauksessa” — antavat tosin syyn olettaa, että komissio varmistaa kussakin tapauksessa, että edellisenä vuonna ylentämättä jääneiden ehdokkaiden ansiot eivät ole ”laskeneet” edellisestä ylennyskierrroksesta. Niillä ei sitä vastoin millään tavoin taata sitä, että nimittävä viranomainen *vertailee* henkilöstösääntöjen 45 artiklan mukaisesti edellisen vuoden ylennysehdokkaiden ansioita muiden ehdokkaiden ansioihin.

25. Myös nyt käsiteltävään asiaan liittyvät tosiseikat osoittavat sen, että oppaan mukaisessa menettelyssä ei ”vertailla ansioita”.

On muistettava, että riidanalaisella ylennyskierrroksella nimittävä viranomainen yleni kymmenen PO IX:n virkamiestä.

22 — Oppaan s. 2 (kursivointi tässä).

Näistä kaksi ehdokasta — B ja D — olivat olleet ansioituneimpien virkamiesten luettelossa jo edellisellä ylennyskierrroksella, mutta heitä ei ollut ylennetty. Kaikkia kahdeksaa muuta heidän pääosastonsa oli esittänyt jo edellisessä vuonna, mutta heitä ei ollut kirjattu ansioituneimpien virkamiesten luetteloon.

On kiistatonta, että nimittävä viranomainen on tehnyt ylennyspäätöksensä vertailematta kantajan ansioita B:n ja D:n ansioihin.

Komissio ei näet ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa millään tavoin kiistänyt sitä, että kantajan ansioita ja hänestä laadittuja arviointeja ei ole verrattu edellä mainittujen kahden ehdokkaan ansioihin ja heistä laadittuihin arviointeihin.²³ Komissio on päinvastoin tyytynyt toteamaan, että oppaan mukaisesti B ja D oli automaattisesti kirjattu ansioituneimpien virkamiesten luetteloon ylennyskierrroksella 1997.²⁴

23 — Ks. komission asiassa T-76/98 esittämän vastinekirjelmän 32 ja 33 kohta.

24 — Komissio on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa päinvastoin selvästi esittänyt syyt, joiden vuoksi nimittävä viranomainen oli katsonut, että PO IX:n kahdeksan muun ehdokkaan ansiot olivat olleet paremmat kuin kantajan. Tällä tavoin se on vahvistanut sen, että nimittävä viranomainen oli todellisuudessa vertaillut kantajan ansioita edellä mainittujen kahdeksan ehdokkaan ansioihin (ks. komission asiassa T-76/98 esittämän vastinekirjelmän 34 ja 35 kohta).

Myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut tämän tosiseikan valituksenalaisen tuomion 44 kohdassa. Se on todennut seuraavaa:

”[Asiakirja-aineistosta] käy ilmi, että edeltävänä vuonna nimittävän viranomaisen laatimaan ansioituneimpien luetteloon otetut virkamiehet, joita ei ole ylennetty, otetaan ilman muuta seuraavan vuoden ansioituneimpien luetteloon ja ylennetään automaattisesti, elleivät heidän ansionsa ole laskeneet. Tämän vuoksi *nimittävä viranomainen on* vastoin henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa asetettua velvollisuuttaan *jättänyt ylennysmenettelyssä suorittamatta kantajan ansioiden ja hänestä laadittujen kertomusten vertailun kahden jo edeltävänä vuonna nimittävän viranomaisen laatimaan ansioituneimpien luetteloon otetun virkamiehen ansioiden ja kertomusten kanssa — —*”.²⁵

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päättellyt tämän perusteella valituksenalaisen tuomion 50 kohdassa ” — — että riidanalaista ylennysmenettelyä rasittaa sellainen virheellisyys, joka on olennainen virhe, *koska asianomaisen virkamiehen ja kyseisten kahden edeltävänä vuonna nimittävän viranomaisen ansioituneimpien luetteloon ottamien virkamiesten ansioita ei ole vertailtu — —*”.²⁶

26. Edellä esitetyn perusteella katson siis, että oppaan mukaisessa menettelyssä suoritettava ”ansioiden laskemista” koskeva

25 — Kursivointi tässä.

26 — Kursivointi tässä.

tutkimus ei merkitse samaa kuin henkilöstösääntöjen 45 artiklan mukainen ehdokkaiden ”ansioiden vertailu”. Komissio ei ole varsinkaan osoittanut, että tutkiessaan edellisellä ylennyskierroksella ylentämättä jääneen ansioiden mahdollisen laskemisen nimittävä viranomainen vertailisi kaikkien ylennettäviksi esitettyjen virkamiesten ansioita ja heistä laadittuja arviointeja.

27. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätelmää, jonka mukaan riidanalaisella menettelyllä ei taata perussäännön 45 artiklan vaatimusten noudattamista, ei ole perusteltu ristiriitaisesti eikä se ole oikeudellisesti virheellinen.

28. Ehdotan siis, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää valituksen perusteettomana.

Oikeudenkäyntikulut

29. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan ja 118 artiklan mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaitinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut kantajan tätä koskevien vaatimusten mukaisesti.

Ratkaisuehdotus

30. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

- 1) hylkää valituksen ja
- 2) velvoittaa komission korvaamaan tässä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.